

Класификация на типовете вредно кълване - засягащо перата и тъканите при дивечови и домашни птици

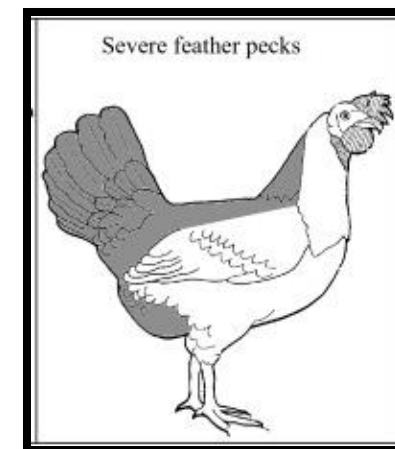
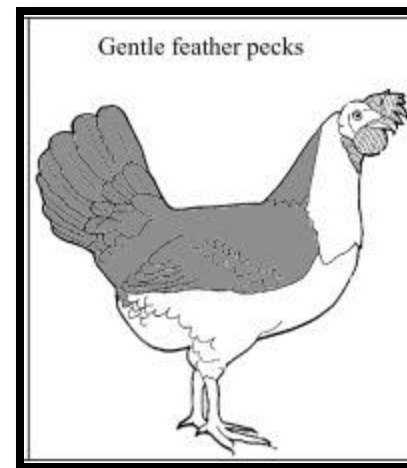
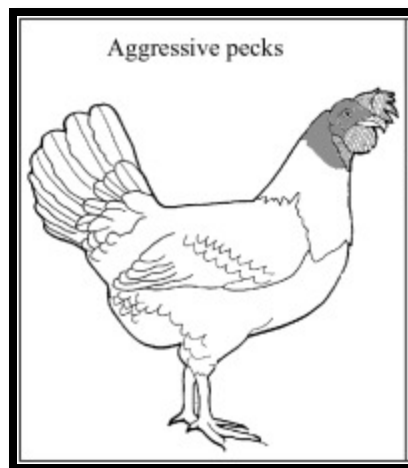


Славко Насков Николов

Видове кълване при птиците

Нормално (физиологично) кълване:

- Неагресивно кълване
- Агресивно кълване



Абнормално / Вредно кълване:

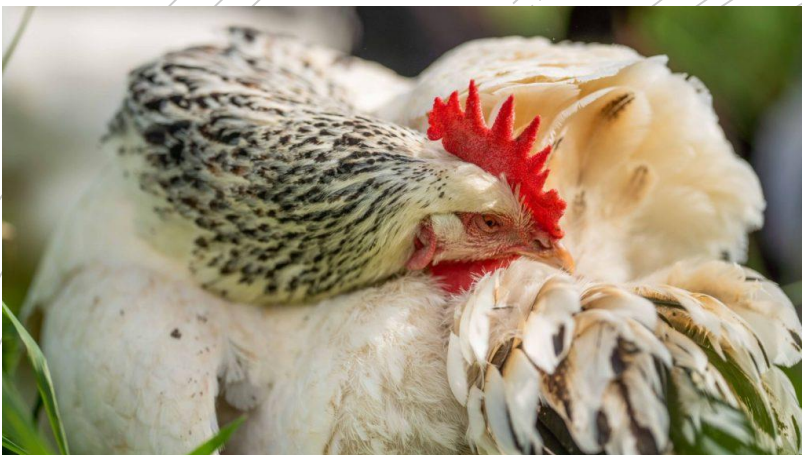
- Форми на кълване на пера
 - Форми на кълване на тъкан
- канибализъм

Почистване перата (пощене) от една на друга птица:

Неагресивно кълване



- Специфично поведение при което една птица **почиства кожата или перата** на друга птица.
- без да **нанася вреда**
- извършва в неагресивен социален контекст.

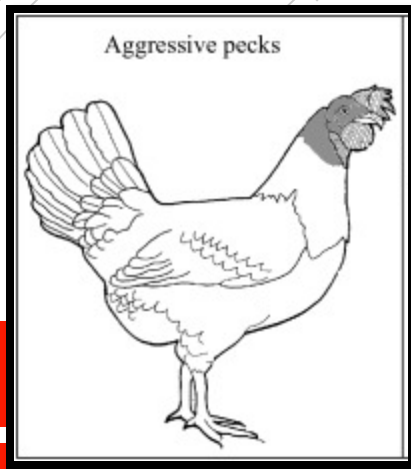


Неагресивно
кълване

Самопочистване / птица почи своите пера:

- Специфично поведение на птиците, при което **сама птицата почиства кожата или перата си.**





Агресивно кълване

Основни характеристики на този тип кълване:

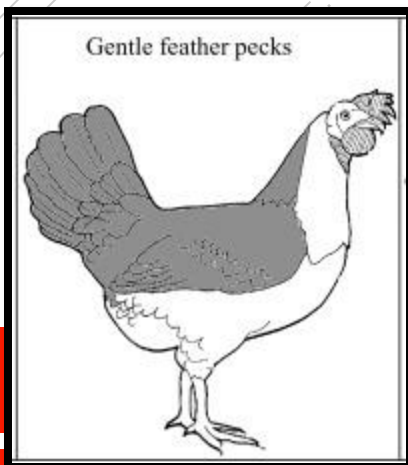
- Вид **заплашително** поведение или **конкуренция**.
- Същност - една птица **доминира** над другата птици.
- Цел - установяване ред на **йерархия** в ятото.
- Кълването е насочено в посока **отгоре-надолу**.
- Най-честа локализация **главата**.



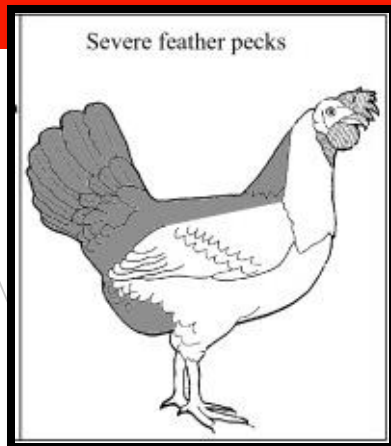
- Установяване на йерархия между мъжки фазани – тип конкуренция.



- Полова агресия причинена от мъжки фазан към женската.



Вредно кълване



Същност:

- Абнормално, неагресивно и компулсивно поведенческо разстройство,
- при което една птица **използва клюна си**, за да нанася **вреди** на друга птица.

Основни характеристики:

- силно **увреждащо кълване**,
- причиняващо щети върху **перата** и **цялостното оперение** на индивида,
- причиняващо лезии върху **кожата**, **тъканите** и **органите** на птицата.

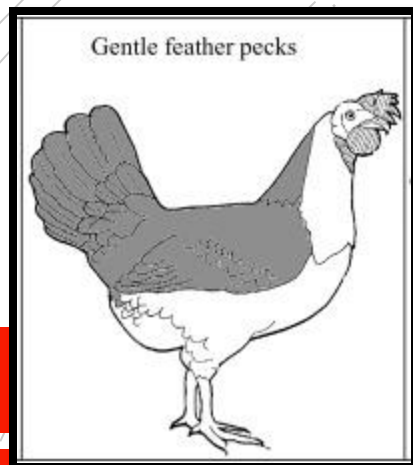
Кълване на пера



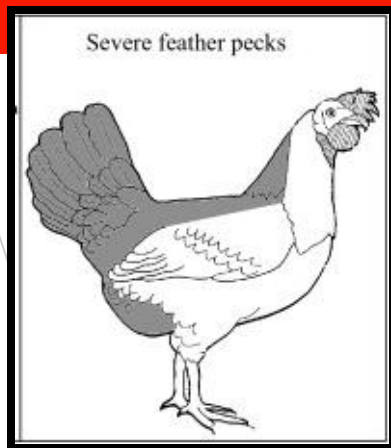
ВИДОВЕ -
Вредно
кълване

Кълване на тъкан / КАНИБАЛИЗЪМ





ВИДОВЕ - Кълване на пера



Леко кълване на пера (ЛКП):

1. Опознавателно ЛКП 2. Стереотипно ЛКП:

- притискане на перата;
- дърпане на перата;
- пречупване на перата.

Тежко кълване на пера (ТКП):

1. издърпване на перата;
2. отстраняване на перата;
3. изяджане на перата.

1. Оpozнaватeлнoтo/ изслeдoвaтeлскo ЛKП:

Фoрми нa
лeкo кълвaнe
нa пeрaтa

- Нeжнo кълвaнe пo върxoвeтe нa пeрaтa oт eднa към другa птицa, **бeз дърпaнe** или **извaждaнe нa пeрa**.
- ЛKП сe нaблюдaвa при пилeтa, кaтo oпoзнaвaтeлнa фoрмa нa **сoциaлнo пoвeдeниe**.



Форми на леко кълване на перата

2. Стереотипното ЛКП:

- Може да приеме **стереотипна повтаряща се форма**.
- И при двете форми има **незначително увреждане по оперението**.
- Проблем обаче е **връзката между ЛКП при млади пилета, водеща до появата на ТКП при зрелите**.



Стереотипно КП
Притискане и
дърпане на пера

Същност:

- Включва, приближаване на една птицата отзад или отстрани на друга птица и леко притискане или дърпане на перо от нея.

Вреди:

- Тези форми на КП обикновено причинява минимални щети, но биха могли да са основа за развитие на по-тежки.





Стереотипно КП Пречупване на пера



Същност:

- Една птица **пречупва перата** на други птици, често се наблюдава при опашните пера.

Вреди:

- Този тип кълване **не води** до сериозни щети, но може да прерасне в **по-сериозно кълване** в основата на опашката.



ТКП Поведенчески категории

- Четири са основните модели на поведение (атакуваща птица и жертва на КП).
- 1. Атакуваща птица**, която проявява ВК, но никога не получава КП;
- 2. Жертва**, която само получава ВК, но никога не проявява КП;
- 3. Неутрална птица**, която нито получава, нито проявява ВК;
- 4. Универсална птица**, едновременно е и атакуваща и жертва, хем проявява и хем получават ВК.

ТКП
Издърпване на
перата

Същност:

- Една птица издърпва силно перо на друга птица, която реагира чрез болка, вик и бягство.

Последици:

- Издърпване на перата може да доведе до **силно увреждане на оперението - разрошване**, включително кървене от фоликула на перото.





ТКП

Отстраняване
(премахване) на
пера



Същност:

- Една птица **отстранява/премахва** пера на друга птица.

Последици:

- Това кълване причинява **сериозни щети по оперението**, което включва **отстраняване на пера** и като резултат **кървене от кожата**.



ТКП Изяждане на пера



Същност:

- Птица директно изяжда перо получено от друга птица и/или
- през периода на линееене, птицата консумира пера опадали по пода.

Причини:

- Повърхностния липиден слой на перата (получен от уропигеалната жлеза), привлича птиците да ги изяждат.
- Особено силно подчертан при **недостиг на хранителни вещества.**





Форми на тъканно кълване (канибализъм)

Какво е канибализъм?

- Представлява поведение на нараняване или изяждане на себеподобен индивид, то се наблюдава при голямо разнообразие от животинските видове.

Канибализъм при птиците:

- Включва кълване и разкъсване на кожата и подлежащите тъкани от една към друга птица от същия вид.



КАНИБАЛИЗЪМ



Механизъм:

- ТКП причинява загубата на пера и се появяват оголени, без оперение зони.
- Кълването продължава по тези места без оперение и засяга кожата,
- Прераства в кълване на подлежащи тъкани и се образуват рани.
- Канибалът довежда до прекомерна загуба на кръв и сериозно увреждане на тъканите
- и дори до **СМЪРТ** на голям брой птици.

Кълване на клоаката / Клоакален канибализъм

Същност:

- Специфична форма, която се определя, като кълване на кожата и подлежащата тъкан на клоаката и коремната област.



Последици:

- Може да се стигне до отваряне на коремната кухина и изпадане на вътрешните органи / **екзентерация**.

Клоакален канибализъм

Причини:

- Пролабирането на проксималния край на яйцепровода или клоакалната лигавица,
- възникнал в началото на периода на снасяне,
- или при нормалният акт на яйцеснасяне.

Видова специфика:

- Най-често засегнати са **яйценосни породи кокошки** и **фазаните** през размножителния сезон.



Кълване и
дърпане
пръстите на
краката

Същност:

- Представлява форма на канибалистично кълване, характеризираща се в **кълване и дърпане пръстите на краката**.

Период на проява:

- Този тип кълване се наблюдава най-често при **младите птици**.
- При едnodневни пилета, фазанчета и пъдпъдъци.



Кълване
пръстите на
краката

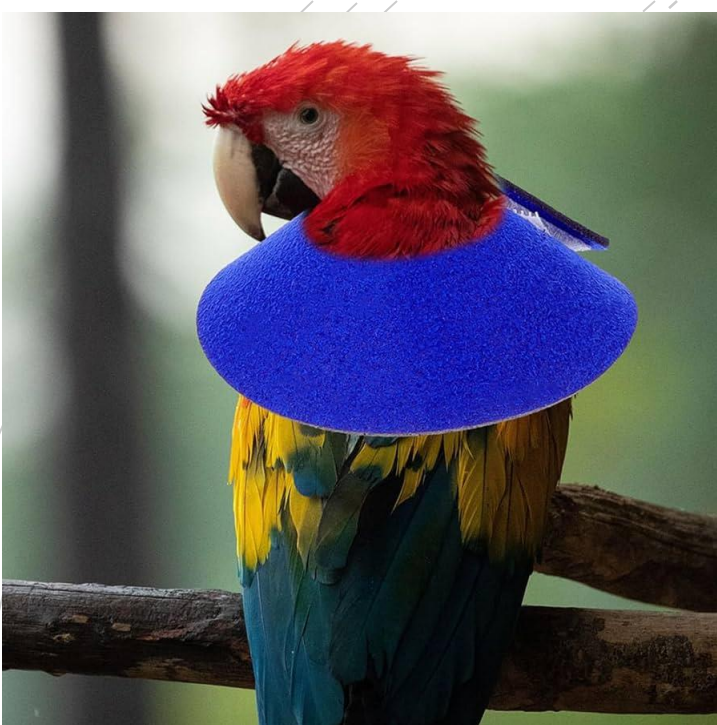
Причини:

- Силната светлина осветяваща кръвоносните съдове на пръстите при новоизлюпените.



- Също:
 - глад,
 - прекомерна топлина,
 - подрязване ноктите на краката.

Самонакълваване / Самонараняване:



- При почистване на перата, ако оперението, пръстите на краката или кожата са увредени, поведението се определя, като **самонакълваване** или **самонараняване**.
- То представлява кълване, насочено от птицата към самата себе си.
- Ако, самонакълваването стане устойчиво, то може да прерасне в самонараняване.





Заклучение:

- I.** Агресивното кълване не трябва да се бърка с вредното кълване, тъй има различна мотивация и не нанася вреди върху оперението.
- II.** Съществува важна **причинно-следствена връзка** между проявата на ЛКП при млади птици и последващото развитие на ТКП при възрастните.
- III.** Установява се **положителна корелация** между ТКП и степената на увреждане.
- IV.** Разликата между **ЛКП, ТКП и КАНИБАЛИЗЪМ** не винаги е ясна. Може да се наблюдава преминаване от едната в друга форма.

Благодаря за
вниманието!

